

Ὁ τάφος τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος ἐν Ἁγίᾳ Ἐλένῃ

μελαγχολίαν συγκινοῦσαν καὶ συναρπάζουσαν, ἀναμειγμένην δὲ καὶ μετὰ τινος κοπώσεως καὶ καμάτου ψυχικοῦ. Ἐν τῇ παραστάσει δὲ τοῦ ἔρωτος, τοῦ συναισθήματος ἐκείνου, ὅπερ σφοδρότερον συγκινεῖ τὴν γυναικείαν ψυχὴν, καταφαίνεται κυρίως τὸ ἰδιάζον τοῦ τεχνικοῦ χαρακτήρος τῆς Δουζέ. Ὁ ἔρωσ ἀυτῆς δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸν πρὸς τὸ ὑπερφίαλον καὶ ἐπιτακτικὸν τῆς ὑψηλῆς κυρίας, ἥτις εὐδοκεῖ νὰ ἀνυψώσῃ εἰς ἑαυτὴν καὶ νὰ καταστήσῃ εὐτυχεῖ τὸν ἐρώοντα, οὔτε πρὸς τὸ τακερὸν πάθος τῶν αἰσθήσεων ἢ τὴν ἄσβεστον δίψαν καὶ τὸν φλέγοντα πόθον τῆς ἡδονῆς μὲ τὰ μεθυστικὰ δειλάγματα καὶ μὲ τὰς ἀνδρικοῦς ἀνθάδεις προκλήσεις. Εἰς τοιοῦτου εἶδους παραστάσιν ἀσμενίζουσι μᾶλλον ἡ Βόλτερ καὶ ἡ Σάρα Μπερνάρ. Ἡ Δουζέ ὅμως, ὅταν ἀγαπᾷ, καὶ ὡς Φεδώρα ἀκόμη, εἶνε πάντοτε ἡ ταπεινοτέρα καὶ ὑποδεεστέρα τοῦ ἀνδρός, ἀφροισυμένη πρὸς αὐτόν, ὡς πρὸς τὸν δοτῆρα τῆς εὐτυχίας τῆς, ὀλοφύχως καὶ μετ' ἀξιεράστου τρυφερότητος, πρὸς ὃν δειλῶς καὶ αἰδημόνως ἔλκεται μὲ μελαγχολικὸν τι καὶ σχεδὸν παιδικὸν μειδίαμα. Ἡ γυνή, ὡς

παρίσταται ὑπὸ τῆς Δουζέ, δὲν εἶναι αὐτάρκης ὑπαρξίς, δὲν δύναται νὰ εἶναι αὐτάρκης, ἀλλὰ ζῆ μόνον διὰ τοῦ ἀνδρός. Ἡ ἀγάπη αὐτοῦ εἶναι τὸ ζώπυρον τῆς ἰδίας αὐτῆς ὑπάρξεως, εἶναι ἡ θερμότης ἡ ζωογονοῦσα τὸν βίον τῆς καὶ καθιστῶσα αὐτὸν πλούσιον καὶ υπερήφανον, ὑγιᾶ καὶ ἀσφαλῆ.

Καὶ παραδίδεται εἰς τὸν ἔρωτα ἡ Δουζέ ὄχι μὲ τὸν παρθενικὸν τύπον ἢ μὲ τὴν ἀσυνείδητον παιδικὴν ἀγνότητα, ὄχι μὲ τὸν σαρκικὸν πυρετὸν τῆς ἑταίρας ἢ μὲ τὴν συγκατανεύουσαν ἐπιείκειαν τῆς ὑπερηφάνου ἐπ' ἀρετῇ γυναικός. Πάντα ταῦτα ἀποτελοῦσιν ὅλην τὴν κλίμακα τῶν γυναικείων τύπων, οὔτινες εἰς ὅλας τὰς γλώσσας καὶ εἰς ὅλα τὰ θεάτρα τοῦ κόσμου αἰωνίως ἀναπαρίστανται ὑπὸ μετρώων καὶ μικρῶν, ὑπὸ ἐπιφανῶν καὶ ἀσῆμων ὑποκριτῶν, ὡς ἐκάστη ἀντιλαμβάνεται καὶ ὡς δύναται νὰ διαπλάσῃ τούτους. Εἰς αὐτὴν ὅμως τὴν κλίμακα τῶν γυναικείων τύπων, εἰς τὰς αὐτὰς μάλιστα παραστάσεις ἡ Δουζέ εἰσφέρει κάτι τι νέον, ὅπερ μέχρι τοῦδε οὐδαμῶς ἢ ὡς πάρεργον μόνον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑπῆρχε, καὶ ὅπερ ἀποτελεῖ